



Bilten XIX

Škola političkih studija

Podgorica, jul 2019.

Građanska alijansa, Crna Gora
jul 2019. godine

Edicija biltena
Montenegrin magnum crimen

Urednica
Jelena Ristović

Autori
Valentina Pavličić
Zoran Vujičić
Nada Drobnjak
Nataša Radonjić
Jelena Đaletić

Korektura
Jelena Ristović

Prelom i dizajn
Zoran Zola Vujačić

Stavovi izneseni u ovom izvještaju ne moraju nužno odražavati mišljenje Ambasade Kraljevine Norveške, Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država ili njihovih partnera. Izrazi koji se u ovom izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju izraze u ženskom rodu.

*“This project is financially supported by The Royal Norwegian Embassy in Belgrade
<https://www.norway.no/en/serbia/> ”*
*“Realizaciju projekta finansijski je podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu
<https://www.norway.no/en/serbia/> ”*

SADRŽAJ

<i>Uvod</i>	4
<i>Valentina Pavličić</i> Sve manje tolerancije za postupanje državnih organa	5
<i>Zoran Vujičić</i> Tužilaštvo-najslabija karika	7
<i>Nada Drobnjak</i> Ima dobrih rezultata, ali još treba raditi.....	9
<i>Nataša Radonjić</i> Transparentnost u tužilaštvu sa aspekta ocjenjivanja, napredovanja i disciplinske odgovornosti	11
<i>Jelena Đaletić</i> Saradnja Državnog tužilaštva Crne Gore sa Eurojust-om	13

Uvod

Poštovane/i,

Pred Vama je devetnaesto izdanje Biltena, koji je pripremila nevladina fondacija “Građanska alijansa”, kao dio edicije biltena: Montenegrina magnum crimen, koji objavljujemo u okviru projekta “Zajedno za progres u pregovaračkim poglavljima 23 i 24”.

Ovo izdanje Biltena usmjerili smo na tužilačku organizaciju i izazove u postizanju standarda u poglavljima 23 i 24, kao najzahtjevnijih i najvećih izazova u integracionom procesu Crne Gore, ali i na razvoj ženskih prava i uspostavljanje rodne ravnopravnosti.

Bilten se realizuje uz podršku ambasade Kraljevine Norveške i Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država.

Zahvaljujemo se autorima tekstova koji su, svako iz svog ugla, dali svoje viđenje iz oblasti svog djelovanja.

Jelena Ristović,
koordinatorka Škole političkih studija



VALENTINA PAVLIČIĆ

zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu
s.agent@gsv.gov.me

Sve manje tolerancije za postupanje državnih organa

Evropski sud za ljudska prava, kada je riječ o slučajevima iz Crne Gore, do danas je donio četiri presude u kojima je utvrđena povreda člana 3 Konvencije. Odredbe ovog člana propisuju nekoliko oblika zlostavljanja koji se teorijski i praktično mogu kvalifikovati u teže i blaže oblike. Svakako, najteži oblik povrede člana 3 jeste mučenje, bilo da je riječ o materijalnom ili procesnom aspektu. Imajući u vidu sam tekst ovog člana, kroz praksu Evropskog suda vremenom su se definisali razni oblici nečovječnog ponašanja ili kažnjavanja, koje je prepoznato u raznolikim slučajevima koji su bili predmet pritužbi pred tim Sudom. Ovo treba naglasiti jer svaka povreda člana 3 nema iste uzroke, govoreći sa stanovišta sistema kao cjeline, pa nas pojedini slučajevi mogu i moraju više zabrinuti kada je riječ o sveukupnom stanju poštovanja ljudskih prava u Crnoj Gori. Takođe, određena postupanja koja se prije par decenija nisu smatrala suprotnim članu 3, danas se definišu upravo kao neki od oblika zlostavljanja. Prethodno nam ukazuje da stanovišta Evropskog suda u odnosu na definiciju torture kroz vrijeme evoluiraju, pri čemu je primjetno da ta evolucije ide u smjeru sve manje tolerancije za svako postupanje državnih organa koje aktivira zaštitni okvir ovog člana i traži promptnu i efikasnu istragu.

U presudama **Bulatović protiv Crne Gore, Milić i Nikezić protiv Crne Gore, Siništaj i drugi protiv Crne Gore i Bigović protiv Crne Gore** utvrđene su povrede različitih aspekata člana 3, pa je tako u presudama **Bulatović i Bigović** utvrđena povreda člana 3 zbog nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja zbog uslova u pritvoru, dok je u presudama **Milić i Nikezić i Siništaj i drugi** utvrđena povreda člana 3 zbog torture i zlostavljanja podnosilaca predstavke od strane službenih lica i to u prvoj i materijalnom i procesnom aspektu, dok je u predmetu **Siništaj i drugi** utvrđena povreda procesnog aspekta.

Prvi predmet protiv Crne Gore gdje je utvrđena povreda jeste **Bulatović protiv Crne Gore**, presuda od 22. jula 2014. godine i to zbog ponižavajućeg postupanja prema podnosiocu predstavke - zbog uslova u pritvoru, ali ne i zbog nedostatka medicinske njege dok je bio u pritvoru, a koje činjenice je konstatovala i misija CPT 2008.god. koja je posjetila i njegovu ćeliju. Vlada je Komitetu ministara podnijela Akcioni izvještaj od 17. oktobra 2016. godine u kojem je podnijela preduzete individualne i generalne mjere i Komitet ministara je 1. februara 2017. godine na sastanku zamjenika ministara donio Rezoluciju CM/ResDH(2017)35, kojom je predmet zatvoren.

Kada je u pitanju predmet **Milić i Nikezić protiv Crne Gore**, presuda od 28. aprila 2015. godine Sud je ocijenio da uzimajući u obzir konkretne radnje opisane i utvrđene u domaćem postupku, kao i povrede konstatovane u medicinskim izvještajima, dostignut je prag predviđen članom 3 i smatrao je da je došlo do povrede materijalnog aspekta člana 3 Konvencije u odnosu na oba podnosioca predstavke. Takođe je smatrao da nije uvjerljivo utvrđeno da se odluka državnog tužioca o prekidanju krivičnog postupka bazirala na adekvatnoj ocjeni svih relevantnih

činjeničnih elemenata u ovom predmetu, posebno uzimajući u obzir nalaze činjenica kako ih je utvrdio ombudsman u disciplinskom postupku. S obzirom na navedeno, Sud je smatrao da je došlo do povrede procesnog aspekta člana 3 Konvencije u odnosu na oba podnosioca predstavke. Komitet ministara je 6. septembra 2016. godine na 1263. sastanku zamjenika ministara donio Rezoluciju CM/ResDH(2016)200, kojom je predmet zatvoren.

Siništaj i drugi protiv Crne Gore, presuda od 24. novembra 2015. godine u kojoj je kod jednog od podnosilaca predstavke - trećeg podnosioca, utvrđena povreda člana 3 Konvencije u materijalnom i procesnom dijelu.

Ovdje je pritužba bila na torturu i zlostavljanje od strane policijskih službenika, kao i da u tom smislu nije bilo djelotvorne istrage. Sud je konstatovao da nepostojanje zaključaka iz bilo kakve od datih istraga ne znači, samo po sebi, da je istraga bila nedjelotvorna: obaveza da se sprovedi istraga nije obaveza rezultata, već sredstva. Ne mora svaka istraga da bude nužno uspješna niti da dovede do zaključka koji se poklapa sa prikazom događaja koji je dao tužilac. Međutim, ona u principu treba da bude takva da može da dovede do utvrđivanja činjenica predmeta i ako se ispostavi da su navodi tačni, da dovede do identifikovanja i kažnjavanja odgovornih.¹ Kada bi bilo drugačije, opšta zabrana torture i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja bi, uprkos svom fundamentalnom značaju, bila nedjelotvorna u praksi i bilo bi moguće u nekim slučajevima da subjekti koji djeluju u ime države zloupotrijebe prava lica pod njihovom kontrolom i to bukvalno nekažnjivo. Istraga mora biti detaljna, brza i nezavisna. Sud je našao da je kod trećeg podnosioca predstavke dostignut prag predviđen članom 3, pa je smatrao da je došlo do povrede materijalnog i procesnog dijela člana 3 Konvencije u odnosu na njega. Predmet još uvijek nije zatvoren od strane Komiteta ministara.

Bigović protiv Crne Gore, presuda od 19. marta 2019. godine je novija presuda u kojoj je utvrđena je povreda člana 3 Konvencije u pogledu uslova u pritvoru, dok je u odnosu na navodni nedostatak medicinske njege utvrđeno da nije bilo povrede člana 3 Konvencije. Sud je podsjetio da član 3 propisuje da država mora da obezbijedi da pritvorenici borave u uslovima koji su usklađeni sa poštovanjem ljudskog dostojanstva, da način i metod izvršenja mjere ne podvrgava uznemiravanju ili teškoćama intenziteta koji prevazilazi neizbježan nivo patnje koji je svojstven pritvoru i da su, s obzirom na praktične zahtjeve zatvora, njihovo zdravlje i dobrobit adekvatno obezbijeđeni. Sud je primijetio poboljšanja koja su napravljena kada su u pitanju uslovi u pritvoru u svijetlu izjašnjenja CPT-a i to kada je u pitanju pritvor u 2008. godini i 2013. godini, ali nije mogao, a da ne zaključi da su uslovi u kojima je boravio podnosilac predstavke u periodu od februara 2006. godine do avgusta 2009. godine u pritvoru, predstavljali povredu člana 3 Konvencije. Kada je u pitanju medicinska njega tokom trajanja pritvora Sud je u ovom dijelu prihvatio argumente Zastupnika da je podnosilac predstavke bio pod konstantnim medicinskim nadzorom, i u ZIKS-u i van njega, i da je medicinska njega koju je dobijao bila dostupna, brza, tačna, redovna i sistematska i u konačnom je prepoznao napore državnih organa da se podnosiocu predstavke pruži najbolja moguća medicinska njega tokom boravka u pritvoru i utvrdio da nije bilo povrede člana 3 u ovom dijelu.

¹ *Mikheyev protiv Rusije*, br. 77617/01, stav 107, 26. januar 2006.



ZORAN VUJIČIĆ

koordinator programa ljudskih prava i pravde GA
zoran@gamn.org

Tužilaštvo-najslabija karika

„U narednoj godini, Crna Gora bi posebno trebala: Ojačati nezavisnost, odgovornost, profesionalnost i ukupnu efikasnost pravosudnog sistema. Pojačati napore za povećanje upotrebe finansijskih istraga u skladu sa standardima FATF (Financial Action Task Force) i uspostavljanju evidencije o zapleni i konfiskaciji imovine stečene kriminalom. Pojačati nezavisnost i profesionalizam pravosuđa tako što će u potpunosti implementirati sistem zapošljavanja, profesionalne procjene i unapređenja. Ojačati odgovornost pravosuđa razvijanjem dosadašnjih iskustava u primjeni etičkih kodeksa i disciplinske odgovornosti tužilaca”.

„Izveštaj o napretku za Crnu Goru za 2018.godinu“

Izreka kaže jaki smo koliko je jaka najslabija karika. Tužilaštvo kao jedan od stubova efektnog i efikasnog državnog aparata po prirodi je uvijek u fokusu javnosti. Jedna od ključnih karika u pravosudnom mehanizmu ne može da dozvoli luksuz da zarđa jer država tada usporava demokratske procese.

Kada je uspostavljeno Specijalno državno tužilaštvo očekivanja građana su bila velika. Velika iz razloga što se tužilaštvo u periodu prije uspostavljanja SDT-a stidljivo bavilo predmetima visoke korupcije koji nisu imali svoj finiš na sudu. Posmatrajući retrospektivno rad tadašnjeg Vrhovnog državnog tužilašta, laik bi pomislio da je riječ o uređenom sistemu gdje kriminala nema i gdje nema loših ljudi sklonih kriminalnim radnjama. Međutim Balkanska realnost je nešto drugo. Ustavne reforme iz 2013. godine iz oblasti pravosuđa podrazumijevale su da će se uticaj politike smanjiti i da će se na taj način osnažiti nezavisnost pravosuđa. Međutim, ustavna norma koja propisuje dvotrećinski izbor VDT I članove Sudskog savjeta iz redova uglednih pravnika umjesto da smanji političku trgovinu, dodatno je pojačala intezitet zakulisnih igara. Uz bojkot parlamenta od strane opozicije, izbori za čelne pozicije u tužilaštvu su postale igre bez granica.

Ipak, ovo je samo jedna strana medalje. Ona druga, za građane mnogo interesantnija, tiče se postignutih rezultati u borbi protiv korupcije, naročito visoke korupcije. Takav vid obračuna države sa zloupotrebama pompezno je najavljivan mjesecima. Međutim, kako je vrijeme odmicalo, bilo je očigledno da je riječ samo o oštroj retorici.

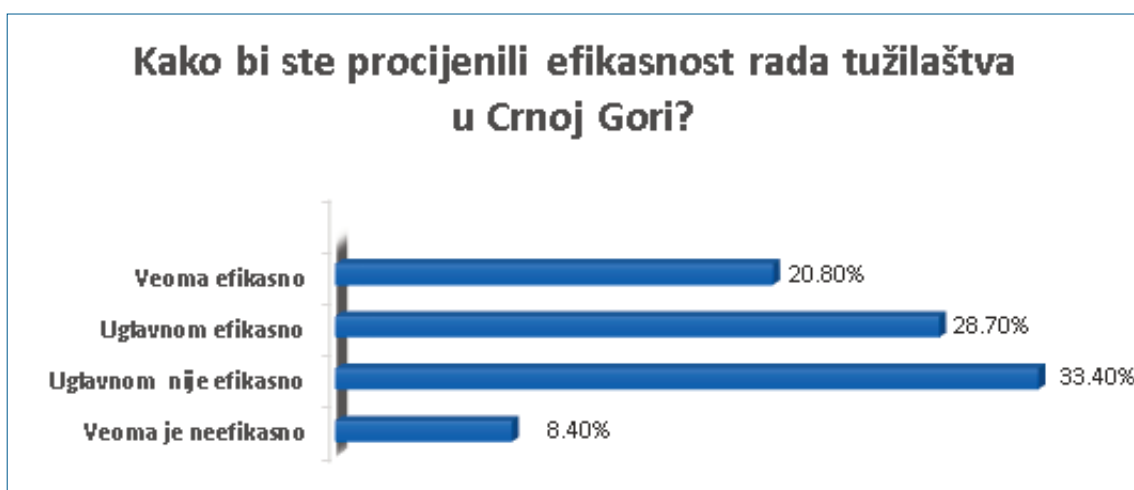
Tužilaštvo je sporazum o priznanju krivice maksimalno koristilo u postupcima za visoku korupciju. Rezultat takvog sporazuma su i kratke zatvorske kazne, uz oduzimanje imovinske koristi, koja, na žalost, a što je građanima bilo jasno, nije bila srazmjerna učinjenom krivičnom djelu, što je stvorilo kolektivni osjećaj postojanja nepravde. I to su građani iz godine u godinu sve snažnije osjećali.

Ratni zločini, pranje novca, organizovani kriminal, trgovina ljudima su oblasti u kojima se još čekaju rezultate. Vremena je sve manje.

Građanska alijansa već 5 godina vrši ispitivanja javnog mjenja o povjerenju u pravosuđe. I tu se najbolje vidi kako građani reaguju na rad tužilaštava.

Na pitanje kakav je generalno stav građana prema radu tužilaštva, dobijeni su sljedeći odgovori:

	2016. godina	2017. godina	2018. godina
Veoma pozitivan	12,2%	23,2%	16,3%
Uglavnom pozitivan	20,4%	24,5%	23,3%
Uglavnom negativan	41,3%	16,7%	24,2%
Veoma negativan	12,8%	20,6%	17,1%
Nemam stav	12,8%	3,7%	9%



Na pitanje koji su, po mišljenju građana, problemi koji utiču na rad tužilaštva, građani su odgovori sljedeće:

	Ključne stvari	Izražen problem	Nije baš izražen problem	Nije problem	Ne znam, ne mogu da procijenim	Bez odgovora
Sporost	20,5%	28,7%	27,8%	10,4%	7%	5,6%
Nestručnost	17,4%	25,3%	20,2%	14,9%	16%	6,2%
Korupcija/nepotizam	11,5%	13,2%	9,1%	6,3%	7,2%	52,5%
Politička nepodobnost	11,8%	15,2%	5,5%	5,2%	9,8%	52,2%

Pred tužilaštvom su veliki izazovi. Vladavina prava ne vidi imena i funkcije već snagu institucija da djeluju u skladu sa zakonom i primjenjuju isti onda kada se krši zakon od ma kog to pojedinca došlo. Sporadični trzaji nisu dovoljni već se traži kontinuitet. Traže se rezultati. Na njih čekaju svi, počev od građana, evropskih partnera do međunarodnih kompanija koje su ekonomski zainteresovane za ulaganja na novim područjima. Samo usvajanjem evropskih vrijednosti možemo se nadati boljitku društva.



NADA DROBNJAK
poslanica u Skupštini Crne Gore
nadadr@t-com.me

Ima dobrih rezultata, ali još treba raditi

Bilo bi logično da u XXI vijeku, vijeku znanja i kompetencija, ljudi uživaju ljudska prava na istom nivou bez obzira na svoje posebnosti. Bilo bi logično da ljudi budu ravnopravni. Bilo bi logično, ali, na žalost, još uvijek nije tako. Tako, samo zato što pripadamo jednom ili drugom polu mi nemamo iste šanse u životu bilo da živimo u Americi, Evropi ili Crnoj Gori.

Na polju postizanja rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori se institucionalno počelo raditi 2001. godine. Do tada su se ovim pitanjem bavile predstavnice nevladinih organizacija. I kada se osvrnemo i vidimo šta je urađeno moramo konstatovati da ima dobrih rezultata, ali i da treba još dosta raditi.

U susret 2006. godini Kancelarija za rodnu ravnopravnost Vlade Crne Gore pokrenula je kampanju sa sloganom “Rodna ravnopravnost temeljna vrijednost demokratske Crne Gore”. Cilj je bio da se, u susret obnove nezavisnosti države, ukaže da su ljudska prava žena i rodna ravnopravnost neophodni za razvoj savremenog, demokratskog, prosperitetnog društva.

Proteklih 13 godina se dosta radilo i uradilo na ovom polju. No, valja izdvojiti i 13 cigli koje, između ostalih, rodnu ravnopravnost ugrađuju u temelj demokratske Crne Gore.

- ◆ Ustav Crne Gore, nezavisne i suverene države, usvojen 2007. godine, garantuje ravnopravnost žene i muškarca i obavezuje državu da vodi politiku jednakih mogućnosti. Na taj način je dat jači osnov za uvođenje i uređivanje rodne ravnopravnosti, kao i mehanizama za njeno postizanje. Uvođenje u Ustav rodne ravnopravnosti kao ustavnog principa obezbjeđuje i jaču garanciju za ostvarivanje ljudskih prava i sloboda bez diskriminacije, odnosno bez uticaja društvenih očekivanja vezanih za rodne uloge.
- ◆ Zakon o rodnoj ravnopravnosti, usvojen 2007. godine, je prvi antidiskriminacioni zakon u Crnoj Gori. Njegovo donošenje predstavlja krupan korak u daljem razvoju demokratije, vladavine prava i humanih odnosa u društvu, zasnovanih na principima nediskriminacije i ravnopravnosti muškaraca i žena.
- ◆ Nasilje nad ženama i nasilje u porodici su postali važna tema. Javnost prihvata činjenicu da je nasilje nad ženama najčešći oblik kršenja ženskih ljudskih prava. To više nije porodični već društveni problem. Nasilje u porodici je sankcionisano i Krivičnim zakonikom i Zakonom o sprečavanju nasilja u porodici.
- ◆ Zakoni koji se usvajaju u Skupštini Crne Gore imaju vidljivu rodnu komponentu.
- ◆ U državnim institucijama se imenuju koordinatorke/koordinatori za rodnu ravnopravnost. Mrežom koordinatora/ki se postiže cjelovitost sistema na postizanju rodne ravnopravnosti i usklađeno djelovanje svih subjekata koji vrše javna ovlašćenja u svim oblastima društvenog života.

- ◆ Zajedničkim radom Kancelarije za rodnu ravnopravnost i 15 nevladinih organizacija, uz podršku UNIFEM-a, urađen je prvi Nacionalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti.
- ◆ Opštine, Glavni grad i Prijestonica usvajaju lokalne akcijske planove za postizanje rodne ravnopravnosti, osnivaju lokalne mehanizme i realizuju programe i projekte kojim se utiče na promjenu ambijenta i smanjenje tradicionalnih rodni stereotipa.
- ◆ Ekonomski nezavisna osoba je slobodna osoba, osoba koja donosi odluke o svom životu i lakše izlazi iz spirale nasilja, pa je važno istaći da su u Crnoj Gori kreirane linije kreditiranja za žensko preduzetništvo i da je usvojena Strategija za razvoj ženskog preduzetništva.
- ◆ Konstantno se povećava broj žena na mjestima odlučivanja. U sazivu Skupštine Crne Gore je prvi put više od 20 odsto žena (24 odsto) što je rezultat uvođenja kvota za manje zastupljeni pol u izborno zakonodavstvo, a u lokalnim skupštinama je u prosjeku više od 30 odsto odbornica.
- ◆ Žene iz 16 političkih partija i pozicionih i opozicionih djeluju zajednički u okviru Ženske političke mreže.
- ◆ Romkinje su se osnažile i djeluju unutar svoje zajednice na osnaživanju žena i mladih, njihovom obrazovanju i protiv ranih ugovorenih brakova i prosjačenja.
- ◆ Statistika je sve više razvrstana prema polu i možemo da pratimo procese.
- ◆ Mediji sve više promovišu rodnu ravnopravnost kroz programsku koncepciju. Ovo je važno jer mediji i informacione tehnologije imaju snažan uticaj na društvo, javnu politiku, lične stavove i ponašanje svih, a naročito djece i omladine.

Ovih trinaest “cigli” čine dobru konstrukciju, ali ne smijemo sjesti i uživati u plodovima ostvarenog. Osim ovog, urađeno je dosta u sistemu obrazovanja, odbrane, međunarodne saradnje, kulture, no sve to nas još uvijek nije dovelo do cilja.

Da bi živjeli u društvu rodne ravnopravnosti neophodno je da iskrenije primjenjujemo zakonodavstvo, da se suočimo sa ličnim stereotipima i da ih prevaziđemo, da sankcionišemo one koji stereotipe primjenjuju pri obavljanju posla, da više učimo, da poštujemo drugog i drugačijeg. Da živimo kao ljudi.



NATAŠA RADONJIĆ
članica Tužilačkog savjeta
natasa.radonjic@mpa.gov.me

Transparentnost u tužilaštvu sa aspekta ocjenjivanja, napredovanja i disciplinske odgovornosti

Kad govorimo o transparentnosti u postupcima ocjenjivanja, napredovanja i disciplinske odgovornosti u Državnom tužilaštvu, neophodno je razlikovati institucionalnu transparentnost (sa aspekta nadležnih organa i pravila i procedura za ocjenjivanje i napredovanje i disciplinsku odgovornost državnih tužilaca) i transparentnost u smislu dostupnosti javnosti odluka o ocjenjivanju, napredovanju i disciplinskoj odgovornosti državnih tužilaca.

Imajući u vidu značaj transparentnosti u ovim segmentima rada državnih tužilaca kao standarda nezavisnosti i efikasnosti, ona je u radu iskazana i kroz međunarodne dokumente u kojima se preporučuje državama na prethodno navedena dva aspekta transparentnosti. Posljednji međunarodni dokument je Mišljenje br. 11 (2016) Konsultativnog vijeća evropskih tužilaca o kvalitetu i efikasnosti rada tužilaca, uključujući i u borbi protiv terorizma i teškog organizovanog kriminala koje je usvojeno na 11. plenarnoj sjednici 18. novembra 2016. godine. Za zadatu temu posebno bih izdvojila tačke 24¹ i 42 do 46² Mišljenja.

Polazeći od međunarodnih standarda transparentnosti u postupku ocjenjivanja možemo vidjeti da je postupak i nadležnost za ocjenjivanje državnih tužilaca uređen Zakonom o državnom tužilaštvu, a da Pravila za ocjenjivanje donosi Tužilački savjet. Tako je u skladu sa Zakonom o državnom tužilaštvu za ocjenjivanje državnih tužilaca nadležna Komisija za ocjenjivanje, čiji je predsjednik Vrhovni državni tužilac i pet članova, od čega tri iz reda državnih tužilaca i dva iz reda uglednih pravnika članova Tužilačkog savjeta. Do članova Komisije se dolazi na način što svaki član Tužilačkog savjeta predloži tri člana iz reda državnih tužilaca članova Tužilačkog savjeta, i dva iz reda uglednih pravnika, što ukazuje u malom izbornom tijelu kakav je Tužilački savjet da se na transparentan i objektivan način dolazi do članova Komisije za ocjenjivanje. Sam postupak za ocjenjivanje započinje ocjenom rada od strane samog državnog tužioca po kriterijumima i podkriterijumima, a da nakon toga predlog ocjene sačinjava vijeće za ocjenjivanje koje čini rukovodilac državnog tužilaštva i četiri državna tužioca iz hijerarhijski viših državnih tužilaštava. Nakon dostavljanja predloga ocjene Komisiji za ocjenjivanje državni tužilac ima pravo izjašnjenja što će reći da i u ovoj fazi postupka ima pravo učešća. Nakon utvrđivanja ocjene od strane Komisije ocjena je konačna i protiv nje državni tužilac ima pravo sudske zaštite

¹ 24. Da bi se unaprijedio kvalitet, neophodno je da se izbor, napredovanje i premještanje tužilaca zasniva na jasnim i predvidjivim kriterijumima utvrđenim zakonom ili internim pisanim smjernicama

² 42. Ocjenjivanje tužilaca i njihovog rada može biti koristan alat za unapređenje vještina koje su neophodne za suočavanje sa sve većim zahtjevima za kvalitetom, efikasnošću i profesionalizmom. Individualno ocjenjivanje takođe može da pruži značajne smjernice za razvijanje relevantnih obuka za tužioce na svim nivoima

44. CCPE preporučuje da ocjenjivanje rada tužilaca bude transparentno i predvidljivo, zasnovano na jasnim i ranije objavljenim kriterijumima, kako u pogledu materijalnih, tako i u pogledu procesnih pravila

45. Transparentno i predvidljivo ocjenjivanje znači da ocijenjeni tužilac može da raspravlja o rezultatima procjene ili da, kad je to primjereno, uporedi rezultate samoprocjene sa ocjenom nadređenog ili odgovornog lica, a ako se razlikuju da ih uputi na preispitivanje. Rezultate procjene ne treba objavljivati na način koji bi mogao ugroziti ličnu integritet i čast ocijenjenog tužioca

kroz upravni spor. Kao takva ocjena rada državnog tužioca ne može biti dostupna javnosti niti javnost može učestvovati prilikom utvrđivanja ocjene rada državnog tužioca. Ocjene rada državnih tužilaca mogu biti dostupne u smislu broja državnih tužilaca koji su ocijenjeni i vrste ocjena u tom broju ocijenjenih državnih tužilaca, kao i da li je riječ o redovnom ocjenjivanju ili vanrednom kroz izvještaje o radu Tužilačkog savjeta.

Ocjena rada koja je utvrđena u skladu sa prethodnom procedurom predstavlja osnov za napredovanje državnog tužioca. Naime državni tužioci koji su ocijenjeni sa ocjenom dobar i odličan mogu napredovati u hijerarhijski više državno tužilaštvo, a u Vrhovno državno tužilaštvo samo oni državni tužioci koji su ocijenjeni ocjenom odličan. Takođe u skladu sa ustavnom nadležnošću Tužilačkog savjeta da bira državne tužioce za napredovanje državnih tužilaca sprovodi se intervju pred Tužilačkim savjetom koji se sprovodi u skladu sa smjernicama za obavljanje intervjua sa državnim tužiocima koji napreduju koje su javno dostupne i na osnovu kojeg članovi Tužilačkog savjeta državnog tužoca ocjenjuju prema zadatim kriterijumima. Na osnovu navedenih zakonskih obaveza i međunarodnih standarda Sekretarijat Tužilačkog savjeta je uspostavio praksu i donosi odluke kojima se odbijaju zahtjevi za slobodan pristup informacijama za dostavljanje kopije ocjene državnih tužilaca.

Transparentnost u postupcima disciplinske odgovornosti je takođe ispoštovana kroz zakonsko propisivanje razloga za disciplinsku odgovornost državnog tužioca kao lakše, teže i najteže disciplinske prekršaje i proporcionalno propisanih disciplinskih mjera prema težini disciplinskog prekršaja. Takođe, i u odnosu na nadležni organ transparentnost je ispoštovana u smislu da je za lakše i teže disciplinske prekršaje nadležno Disciplinsko vijeće, a za najteže Tužilački savjet. Disciplinsko vijeće obrazuje Tužilački savjet. I to dva člana iz reda članova Tužilačkog savjeta iz reda državnih tužilaca, a jedan iz reda uglednih pravnika koji je i predsjednik Disciplinske komisije. Vrhovni državni tužilac ne može biti član Disciplinskog vijeća, ali on ima pravo predložiti članove Disciplinskog vijeća. Disciplinski postupak se sprovodi uz shodnu primjenu pravila krivičnog postupka u smislu da za sprovođenje istrage po predlogu za utvrđivanje disciplinske odgovornosti nadležan je disciplinski tužilac koga imenuje Tužilački savjet iz reda državnih tužilaca, a državni tužilac ima pravo na odbranu i pravo žalbe na odluku kojom se utvrđuje njegova odgovornost vijeću od troje sudija Vrhovnog suda. U disciplinskim postupcima isključena je javnost i odluke se ne objavljuju. Javnost se informiše o odgovornosti državnih tužilaca kroz Izvještaje o radu Tužilačkog savjeta i kroz uopštene podatke koliko je bilo postupaka i kojim sankcijama su okončani.



JELENA ĐALETIĆ
glavna državna tužiteljka za vezu u EUROJUST
jelena.lucic@tuzilastvo.me

Saradnja Državnog tužilaštva Crne Gore sa Eurojust-om

Sporazum o saradnji između Crne Gore i Evropske jedinice za pravosudnu saradnju EUROJUST, potpisan je 3. maja 2016.godine.

Zaključenje ovog sporazuma bio je jedan od ciljeva postavljenih Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 24 "Pravda, sloboda i bezbjednost".

Crnogorski parlament je na sjednici održanoj u decembru 2016.godine donio Zakon o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurojust-a.

U septembru 2017. godine od strane Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore imenovan je državni tužilac za vezu s EUROJUST-om. Ovim imenovanjem kao i otvaranjem kancelarije Crne Gore u EUROJUST-u, stvorili su se personalni i tehnički uslovi za sprovođenje ovog sporazuma u cjelini. Uloga državnog tužioca za vezu je, između ostalog, učestvovanje u radu Kolegijuma EUROJUST-a, na kojem se razmatraju konkretni predmeti, učešće na sastancima i konferencijama koje se organizuju na temu najsloženijih oblika kriminala, kao i razmjena postojećih zakonskih rješenja sa drugim državama.

U okviru koordinacionih sastanaka koji se održavaju u EUROJUST-u, u vezi sa konkretnim predmetima, razmatraju se značajna pitanja koja zahtijevaju, prije svega, efikasniju komunikaciju između nadležnih tužilaštava u postupcima međunarodne pravne pomoći.

Na ovaj način državni tužioci Crne Gore sa tužiocima iz država članica Evropske unije imaju mogućnost preciziranja načina izvođenja pojedinih dokaznih radnji, što predstavlja izuzetno važan segment u radu na predmetima sa međunarodnim elementom.

Osim urgencija za postupanje po zamolnicama (u izvještajnom periodu urgirano je postupanje po zamolnicama u predmetima koji su formirani zbog izvršenja krivičnih djela nedozvoljena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, pranje novca, stvaranje kriminalne organizacije, nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi i dr.krivičnih djela), posredstvom Eurojust-a održavaju se koordinacioni sastanci sa ciljem razjašnjenja određenih pitanja koja su uzrokovana različitim pravnim sistemima, a što predstavlja efikasan mehanizam prilikom iniciranja postupka međunarodne pravne pomoći.